

אי אמון - עסקת נשק עם גרמניה

יח באייר תשי"ט, 26 במאי 1959

מנחם בגין (תנועת החירות):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת לסיעותיהם. נוריד לעמקי הלב את רגשות הצער, הכאב, הזעם על הנעשה בבית ישראל בשנה האחת-עשרה לתקומתו הממלכתית, שעליה שילמנו לא רק בדמם של אלפי הגיבורים במולדת אלא למעשה גם בדמם של מיליוני הטבוחים בגולה - מחיר-דמים אשר שום אומה ולשון לא שילמה כמוהו בתולדותיה.

נדבר בקול דממה, שאולי אין זועקת ממנה. ונציג שלוש שאלות-יסוד:
האין זאת - ידידי ויריבי כאחד - שלנגד עיני רוחנו תמיד הכיכרות, הרכבות, הבורות התאים, המשרפות? הנה הם הולכים אבותינו ואמהותינו; הנה נסחבים ילדינו; הנה נקרעים - תינוקותינו; כולם מובלים אל מאין לא שבו עוד. הם מוקפים קלגסים נושאי תת-מקלעים. הם יקירי נפשותינו, שלישי מבני עמנו, אינם עוד, הקלגסים, רבים מהם, ישנם. מי הם היום? הסמלים הקצינים הצעירים, הקצינים הבכירים, המפקדים העליונים של הצבא הגרמני החדש.

אך איזה שינוי? בידיהם לא עוד נשק מתוצרת גרמניה; בידי אותם הקלגסים יושם נשק משובח, מצוין, מתוצרת ישראל. אכן יש בלהות במציאות, בייחוד המדינית, אשר שום מחבר דמיוני אינו יכול להעלותם לא רק על דעתו אלא אף על דמיונו.

אך אל תטעו לחשוב, רבותי, שזו הפעם הראשונה יהודים נותנים נשק בידי גרמנים. במשך שנים רבות יהודים יצרו נשק בשביל הגרמנים. תת-מקלעים, פגזים, תחמושת, כל כלי הרג ורצח. אך אחינו האומללים ההם לא יכלו אחרת. עד יומם האחרון אולצו לייצר נשק בשביל הגרמנים, כדי בו לרצות בני עמים אחרים, כדי בו להשמיד את עצמם.

איזה חלום בלהות? - שוב יהודים מיצרים נשק בשביל הגרמנים. אבל הפעם הם בני-חורין. איש אינו מאלץ אותם לעשות זאת. הפעם הם אינם מובלים לשום בית-חרושת.

הפעם הם חיים על אדמת מולדתם, והם, מרצונם החופשי חזרו לייצר נשק בשביל הגרמנים.

השאלה השניה: האם גרמניה של היום אינה עוד גרמניה של אתמול? למה, למה אינה עוד? האם בגרמניה של היום אין מהלכים מיליונים. הקרויים חברים של SA של SS של "וואפן-ס.ס.", של המפלגה הנאציונאל-סוציאליסטית, של "היטלר יונגד", של הצבא, אשר בחסותו ובפקודתו ובכלי נשקו האדימו נהרות פולין ורומניה והונגריה מדם יהודים. הם אינם עוד, הם נעלמו, הם

עדיין אינם בשלטון מוחלט בגרמניה?

כאן מצטרפת השאלה של גרמניה של אתמול ושל היום עם השאלה, שאינה פחות מכרעת, של גרמניה של מחר. בין גרמניה שנקראה ה"רייך של וילהלם" לבין גרמניה שכונתה ה"רייך השלישי" הייתה האידיליה של הרפובליקה הווימארית.

הישנו אדם אחד בעולם כולו, בר דעת, שיכול, ידו על לבו שכלו בראשו לומר כי מה שנקרא או נחשב בעיני המזכירים בסנאט האידיליה האדנאורית איננה מפלסת דרך למהדורה שלישית של הרייך השלישי? הרי כל אלה אשר במו ידיה, רצחו, כל אלה אשר את ידיהם רחצו בסבון יהודי מתכוננים למשהו, ומתוך ההתכוננות הם יחזיקו בידיהם נשק יהודי? מי יכול להשיב לשאלה המחרידה הזאת, המטרידה עד עצם היום את טובי העמים באנגליה ובאמריקה, בצרפת ובבלגיה, בהולנד ובכל רחבי תבל? אבל בינתיים מדינת ישראל, מרצונה החופשי ומתוך הצלחה במכרז מוכרז, מספקת נשק לגרמנים.

אני יודע כי לאחר הצגת שתי השאלות האלה בלבד תעלו, יריבי הנכבדים, או יעלה מנהיגכם, ותאמרו: זה רגש, זו רגישות, זו רגשנות, אלו אמוציות, שאולי אפשר לכבדן אם כנות הן, אבל אסור להתחשב בהן. אני רוצה לשאול את כולנו פה, בני דור ההשמדה ואתחלתא דגאולה: מאימתי נעשינו קרירים כל-כך? הן ביום שהונח היסוד על-ידי חוזה רעיון הממלכתיות לתנועת השחרור העברית הלאומית בדורותיים נאמר לנו: אימפונדרביליה היא הממש בחיים, אימפונדרביליה היא המציאות והיא המשנה מציאות. מאימתי נעשינו קרירים כל כך, אנחנו בני הדור אשר החילונו מתכנסים על אדמת המולדת - מתוך שכל קר, מתוך הגיון קריר, או מתוך רגש שאולי אין בשפת אנוש מלים לבטאו? אבל האמת היא, כי כשם שאיוולת בכלל היא להפריד בנפש האדם בין ההגיון ובין הרגש, כך אווילות כפולה ומכופלת היא בעניין זה להפריד בין השכל ובין הלב. מבחינה פילוסופית ניתן לומר: יש רגש בלב, יש רגש במוח - יש הגיון בלב, ומשום כך אמרו אבותינו: שיכול הלב הדרוש ללימוד תורה אולי יותר מכל תכונה אחרת.

ומתוך השילוב של הרגש היהודי עם ההגיון העברי אני בא להציג את השאלה השלישית: לא יהיה שום הבדל בין היחס של עמים אחרים לגרמניה לבין היחס שלנו לגרמניה ולא יהיה שום הבדל בין היחס שלנו לגרמניה לבין היחס שלנו לעמים אחרים? אתם שואלים מתוך הקרירות הזאת את השאלה: משום מה עמים אחרים התפשרו עם הגרמנים התפייסו עמם, נתנו להם כסף, מספקים להם נשק, משום מה אנחנו לא נלך בעקבותיהם? ההיה היה אותו דבר ביניהם לבין הגרמנים, כפי שהיה בין הגרמנים לבינינו? הגרמנים נלחמו בעמים אחרים; העמים האחרים נלחמו בגרמנים; היו שתי מלחמות אכזריות ביניהם, הן היו מלחמות, ותולדות האנושות מוכיחות, ובצדק, שאחרי מלחמה יכולה לבוא התפייסות, שלום, אף ידידות. אנחנו ניהלנו מלחמה באנגלים האם מישהו בישראל העלה פעם בדעתו לטעון, כי בגלל זכר המלחמה ההיא לא ייתכנו יחסי הבנה, שלום, ואם אפשר ברבות הימים, ידידות בינינו לבין בריטניה? להפך, עוד בהתנהלה

המלחמה אמרנו לאנגלים והשתמשנו במימרתו המפורסמת של ג'פרסון, שהטיל אותה תוך כדי מלחמת השחרור האמריקנית: אויבים במלחמה - ידידים בשלום. הייתה מלחמה בינינו לבין עמי ערב; היש מישהו בבית ישראל שיעלה בדעתו לומר: לעולם לא יהיה שלום בינינו לבין עמי ערב? להפך, כל בית ישראל, כל אחד על-פי הכרתו ותבונתו אומר: דרוש שלום בינינו לבין עמי ערב. אחרי מלחמה בא שלום, יכולה לבוא ידידות.

הייתה בינינו לבין הגרמנים מלחמה? - הרי העם ההוא, הרי המדינה היא חרצה, נגד עיני האנושות כולה, פסק דין מוות על כל היהודים עד האחרון בהם, ולוא ידם הייתה משגת, היו משמידים את האחרון ביהודים, אלא משום שלא הצליחו להשיג את כל 17 מיליון היהודים, הם לא השמידו אלא 6 מיליון מביניהם. הרי לא הייתה מלחמה בינינו לבין הגרמנים, אך חזיון אחד היה, שלא היה כמוהו בתולדות העמים - השמדה.

ואחר פסק דין מוות שכזה, ואחר השמדה שכזו, יכול להיות בדיוק אותו יחס בין עמים אחרים ובין גרמניה כבינינו לבין גרמניה? עמים אחרים סוחרים עם הגרמנים, אנחנו נסחר עם הגרמנים; עמים אחרים שולחים אנשי מטה שלהם לגרמניה, אנחנו נשלח קצינים בכירים לגרמניה; עמים אחרים התקינו יחסים דיפלומטיים עם גרמניה, אנחנו נזמין שגריר גרמני למדינת ישראל; עמים אחרים מקבלים את שגרירי גרמניה וה"דוטשלאנד, דוטשלאנד איבר אלעס", אנחנו, תזמורתה של משטרת ישראל תקבל פני נציג גרמני ב"דויטשלאנד, דויטשלאנד איבר אלעס". עמים אחרים מספקים נשק לגרמניה, אנחנו נספק נשק לגרמניה. אותו יחס? שום הבדל?

ועל שאלה שלישית זו, כמו על שתי השאלות הקודמות, יש לתת תשובת בדיון הזה. אך אתם אומרים שוב מתוך הקרירות של דור הציונות: הרי בלאו הכי אנחנו כבר סוחרים עם גרמניה; הרי בלאו הכי כבר יש לנו יחסים עם גרמניה. למה כל הסחורות כן, ונשק - לא? למה? מדוע? הסבירו בשכל, הישר, במוח קר, למה לא.

רע מאד שאנחנו סוחרים עם הגרמנים. רע מאד ששליחינו סועדים על שולחנותיהם והם על שולחנותינו סועדים בתוככי ירושלים. רע מאד שיהודים נוסעים לגרמניה. רע מאד שהשליחים הרשמיים פילסו דרך בפני שליחים לא-רשמיים, שליחי הירידה, אל אדמת הטומאה וההשמדה. וההשמדה. כל זה רע מאד. אולם על הרע צריך להוסיף רע? האם יש הלכה כזו, מוסרית, משפטית, מדינית, לפיה עבירה מצדיקה חטא, חטא מטהר עוון, עוון מנקה פשע? נשק יהודי בידי הגרמנים! מהו הנשק בשבילנו? הן מיסודו נשק הוא מכשיר נורא. האדם לא נוצר כדי ליהרג, הוא נוצר כדי לחיות. האדם לא נוצר כדי ליהרג על-ידי שכנו.

הוא נוצר כדי יחד אתו לתקן עולם במלכות שדי. הרי נשק זהו מכשיר איום. הנשק שלנו קדוש הוא. למה הוא קדוש? לא החזקנו נשק בתור לאום שבעים דורות, סבונו גויים גם סבבונו, ובכל

כלי הנשק השמידונו וקמו לכלותנו מדור לדור. בדור האחרון לקחנו נשק בידנו, קידשנוהו, טיהרנוהו, העלינוהו לשיא של גבורה ושל הקרבה ושל טהרה ושל שחרור.

בלעדי הנשק הזה לא היינו יוצאים מעבדות לחירות; בלעדי הנשק הזה לא היינו קיימים; בלעדי הנשק הזה איננו יכולים להתקיים אפילו יום אחד; בלעדי הנשק הזה לא עצמאותנו הייתה נופלת; אנחנו, רעיותינו וילדינו היינו מושמדים מתחת שמי השם. זו הקדושה החדשה שלא הייתה כמותה בתולדות העמים - של נשק. אפשר לטמא קדושה? אפשר את הנשק היהודי הקדוש הזה לשים בידי פלדפבל גרמני, אשר אולי הוא עצמו הוביל את קבוצת היהודים אל הנהר, ובתוכם אביך הזקן, והוא שר את שירת התקווה, והם אומרים וידוי, והוא מטיל אותם הנהרה, והנהר מאדים מדם. ואת הנשק הקדוש היהודי הזה אפשר לשים בידי הפלדפבל הגרמני הזה?

וכדי להצדיק את העסקה אתם מביאים גם נימוק כלכלי: דרוש לנו יצוא, התע"ש עומד לשבות, הפועלים עמדו לאבד עבודתם. נימוק כלכלי, הקיים לגבי כל אחד ואחד, לגבי כל מסחר, בכל תוצר. נשק הוא מסחר? נשק בעסקה, למען תת עבודה בידי פועלים, למען הכנס דולרים, למען קבל מטבע קשה, למען היטיב את המאזן?

כאשר "סקודה" בפקודת מוסקבה החלה לספק טנקים, אווירונים, תותחים, פגזים, לנאצר - נזדעזענו. ויצא שליח המדינה הזאת, היושב במושב הראשון של סיעת מפא"י היום, אל ז'נבה, ונפגש עם שר החוץ דאז של ברית-המועצות, מר ויאצ'סלאב מולוטוב, ושאל אותו שאלה נוקבת עדי תהום: נשק סובייטי - למי? לנאצר? לרוודן? לתוקפן? אינכם מעלים על דעתכם שבנשק שלכם יישפך דם, ייהרגו אנשים, נשים וילדים? ומר ויאצ'סלאב מולוטוב השיב, לא רק באורח פרטי, גם בפני עם ועולם, שאין באספקת נשק זו למצרים ולא כלום, זו עסקה, עסקה מסחרית, לגיטימית, מקובלת בעולם.

אז אנחנו שבנו ונזדעזענו, ואמרנו לשליטי ברית-המועצות: כאשר עדיין היינו סטודנטים והתווכחנו עם הקומוניסטים, הם היו רגילים לומר שכל האסונות של האנושות, כל המלחמות, מתרחשים ומתחילים בגלל סוחרי הנשק, סוחרי המוות, אלה בעלי המפעלים, הלוחיתנים הגדולים, רוצים להרוויח כסף, לעסוק במסחר, והם מספקים נשק ממדינה למדינה, מעם לעם, ובבוא היום הנשק הזה מתחיל לירות, מוצתת אש והעולם מתגלגל תהומה.

היום אנו באים, בני ישראל, אל העולם כולו; באים, לא - באנו, ואומרים: זו עסקה, היה מרכז; מדינות אחדות נכשלו - אנו הצלחנו. תהילה לידי הפועלים העברים המלומדות, הנשק שלנו הוא משובח ועשינו עסקה ואנו מרוויחים דולרים, והם דרושים, ותהיה עבודה ויהיה יצוא. עסקה מסחרית - נשק.

אינכם יודעים עדיין איזה פתח אתם פותחים בפני עמים אחרים לספק נשק לאויביכם בטענה שזו עסקה? יש לכם נימוק מדיני. מהו הנימוק המדיני? עמדתנו כלפי הקומוניזם ידועה. היא אחרת

מזו של הנואם שקדם לי. אבל האם יש אדם בבית הזה אשר יעלה על דעתו לעשות מעשה התגרות בפולין או ברוסיה? ידוע מה חושבת גרמניה המערבית על קו אודרניסה. ידוע מה יחסה של רוסיה לזיון גרמניה. זהו מעשה התגרות קטן, סמלי. מה הם פגזים? אבל גם מעשה זה הוא התגרות. למה לא נשק אטומי? למה לא נשק מימני בידי הגרמנים? - מדינת ישראל סומכת עליהם; על ידיים אלה, על מדינה זו. לנו דרוש מעשה התגרות כזה בברית-המועצות?

צרפת ביקשה מאתנו לספק נשק לגרמניה? אבל אילו הייתה מבקשת מאתנו לספק נשק, הייתה התשובה: מיום קום המדינה תמכנו בטיפוח יחסי ידידות עם צרפת. (אתם אמרתם אז על צרפת ... לא, אחריש, אם כי הדברים כתובים; הצו העליון של האומה מחייב אותנו להחריש). אילו הייתה צרפת מבקשת מאתנו לספק, נשק לגרמניה, היינו אומרים: לא.

אנחנו ידידים עם צרפת, אנו איננו גרורים של צרפת. צרפת לא ביקשה מכם לספק נשק לגרמניה.

אתם נותנים נימוק בטוחני. מהו? לפני כמה חדשים עמד מנהיגה של מפא"י על במה זו וטען שיש להשיג צוללות ואין להשיגן אלא מארץ אחת - מגרמניה. לא חלפו אלא חדשים ספורים והושגו צוללות מארץ אחרת. הרי הוא הטעה ביודעין את העם כדי להסוות על אותה מדיניות של ידידות מוחלטת עם גרמניה. היום הוא חוזר ומטעה את העם, שכביכול מסירת נשק יהודי לגרמניה דרושה לביטחון המדינה. האם לפני מארס 1959 לא רכשנו נשק במיליונים, בעשרות מיליונים במאות מיליוני דולרים - מכל הסוגים? רק על ידי יצוא זה של פגזים ותת מקלעים אנו נזכה לקבל נשק חדיש?

אני מסיים, אדוני היושב-ראש, במשפטים ספורים; בעצם, בשתי שאלות. ארבעה ימים רעשה הארץ ויאמרו אנשי מפא"י וגם ידידי-יריבי הנכבדים ממפלגת הציונים הכלליים אמרו לגבי דיון בעניין זה במליאה: זהו עניין בטוחני, סודי.

יוסף סרלין (הציונים הכלליים):

נאומך הוכיח זאת.

מנחם בגין (תנועת החירות):

והנה פתאום החלטתם לקיים דיון מלא.

אריה בהיר (מפא"י):

הרי אתם דרשתם זאת. מה אתם רוצים עכשיו?

מנחם בגין (תנועת החירות):

נכון, אנחנו דרשנו את הדין.

עכשיו אני רוצה לשאול את השאלה האחרונה. לפני חדשים אחדים הצעתם לערוך על שאלה מסויימת משאל עם. אתם טוענים שרוב העם הוא בעד עיסקת הנשק. אתם בטוחים שרוב העם תומך בעיסקת הנשק. לכו אל העם. יהיה משאל-עם, ורצונו של העם ייעשה. אבל זאת אני יכול לומר, אדוני היושב-ראש: תחליטו כפי שתחליטו, יהא או לא יהא משאל-עם על ענין מיוחד זה - הוא יהא בלאו הכי על כל הבעיות ועל בעיה זו, המוכיחה כי ההידרדרות לתהום כה עמוקה היא עד אשר לתהום, מבחינה מוסרית, אין עוד תחתית. העם ישפוט ודברו ייעשה.